

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Gfv.VI.30.022/2022/2.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Gáspár Mónika előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró

Az I. rendű felperes: felperes1

A II. rendű felperes: felperes2

Az I. és II. rendű felperések képviselője: dr. Ravasz László ügyvéd cím1

Az I. rendű alperes: alperes1

Az I. rendű alperes képviselője: Lajer Ügyvédi Iroda cím2

A II. rendű alperes: alperes2

A II. rendű alperes képviselője: dr. S. Á. kamarai jogtanácsos

A per tárgya: felmondás érvénytelensége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 72.Pf.635.649/2021/8. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 2.P.85.717/2021/16. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 14.000 (tizennégyezer) forint felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az I. rendű alperessel 2007. május 23-án kötött deviza alapú kölcsönszerződés vonatkozásában az I. rendű alperes közokiratba foglalt azonnali hatályú felmondása érvénytelen, semmis.

[2] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Az ítélet indokolása szerint a keresetet az tette megalapozatlanná a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 172. § (3) bekezdése szerint, hogy a felperesek nem valamely jog, vagy jogviszony fennállásának vagy fenn nem állásának megállapítása iránt terjesztettek elő keresetet. A perfelvételi tárgyaláson a felperesi képviselő a bíróság kérdésére kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy jogviszony fennállásának megállapítását a felperesek nem kérik.

[3] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helyben hagyta. A jogerős ítélet indokolása a Pp. 172. § (3) bekezdésének értelmezése körében rögzítette, annak szövegezése kifejezetten kizárólag valamely jog vagy jogviszony fennállásának, vagy fenn nem állásának megállapítását teszi lehetővé; valamely tény fennállásával, fenn nem állásával kapcsolatban keresetindításnak nincs helye. A felperesek kérelme kizárólag a közokiratba foglalt azonnali hatályú felmondás érvénytelenségének – tehát nem valamely jog vagy jogviszony fennállása vagy fenn nem állása – megállapítására irányult, így a felmondás érvénytelenségének megállapítását célzó

kérelem nem értelmezhető. Kitért a bíróság arra is, hogy a felperesek a fellebbezésükben előadták, a kereseti kérelem az I. rendű alperessel fennállt szerződéses jogviszony fennállását is érinti, illetve a szerződéses jogviszony érvénytelenségének megállapítására is irányul, de erre vonatkozó, a Pp. 170. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően előterjesztett határozott kereseti kérelmük nem volt. A megállapítás tárgyát képező jog vagy jogviszony hiányában a kereset előterjeszthetőségének további eljárásjogi előfeltételei – így az, hogy a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása érdekében szükséges, és a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból marasztalás nem kérhető – nem voltak az ügyben vizsgálhatók, a kereset érdemben nem volt elbírálható.

[4] A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, egyben a Pp. 409. § (3) bekezdésére hivatkozással a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet. Utóbbi alapjául az ügy érdemi elbírálására kiható jogszabálysértésként a Pp. 279. § (1) bekezdését, 172. § (3) bekezdését jelölték meg, egyben előadták, hogy az alperesek igényével szemben csak akkor tudnak joghatályosan fellépni, ha a szerződés érvénytelenségét, a felmondás jogszerűtlenségét, illetve a közokirati jelleg elvesztését a bíróság megállapítja. A kereseti kérelem a szerződés felmondása jogszerűtlenségének megállapítására irányul, ezért előterjeszthető a Pp. 172. § (3) bekezdése alapján a megállapítási kereset. Alátámasztja ezt a Kúria Konzultatív Testületének 2019. április 10-i ülésén elfogadott állásfoglalása. A BH2015.71. számú jogeset, illetve az Európai Unió Bíróságának (EUB) a C-34/18. és C-415/11. számú ítéletei szerint igazolják a jogvédelmi érdeket, ami csak akkor biztosítható, ha a felmondás jogszerűtlenségének megállapítása iránt megállapítási keresetet terjeszthetnek elő. Utaltak a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 56. §-ára, amely szerint csak akkor terjeszthető elő végrehajtás megszüntetése iránti kérelem, ha polgári perben megállapításra kerül, hogy a végrehajtani kért követelés érvényesen nem jött létre. A felmondás jogszerűtlenségének megállapításakor egyben az is megállapításra kerül, hogy a Vht. 23/C. §-a szerinti közvetlen végrehajtás alapjául szolgáló követelés érvényesen nem jött létre. Kitértek arra is, hogy a felmondás jogszerűtlenségének, érvénytelenségének megállapítása iránt csak megállapítási kereset terjeszthető elő, jogi jellegéből adódóan vele kapcsolatban marasztalási kereset előterjesztése kizárt. A megállapítási kereset előterjeszthetőségét a Kúria Pfv.I.20.785/2020/4. számú ítélete, és a 3/2020. PJE is lehetővé teszi a felmondás jogszerűtlensége tekintetében, ezért megállapítható, hogy az első és másodfokú bíróság jogkérdésben eltért a Kúria közzétett határozatától.

[5] A Kúria előjáróban rögzíti, mivel az elsőfokú bíróság határozatát a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésekre és azonos jogi indoklásra utalással hagyta helyben, ezért a Pp. 408. § (2) bekezdése és 409. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem elbírálása érdekében a felpereseknek felülvizsgálat engedélyezése iránt kérelmet kellett előterjeszteniük.

[6] A Kúria a felperesek engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta.

[7] A kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] – miként azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben már a 2/2017. (XI. 13.) PK vélemény is, majd azt követően az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) a 6. pontjában értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt

okból engedélyezheti. Erre figyelemmel a felperesek által előterjesztett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet kizárólag abból a szempontból vizsgálta, hogy az általuk előadottakra figyelemmel a jogerős ítélet jogkérdésben eltért-e a Kúria felperesek által megjelölt közzétett határozataitól.

[8] A Pp. 409. § (3) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér. A közzétett határozat fogalmát a Pp. 346. § (5) bekezdésére, illetve a Bszi. 32. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel úgy kell értelmezni, hogy az alatt a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett, 2012. január 1-je után meghozott határozatokat kell érteni. A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet előterjesztő félnek minden esetben egyértelműen azonosítható módon – az eltéréssel érintett határozatok ügyszámának pontos feltüntetésével – meg kell jelölnie, hogy a jogerős határozat melyik korábban közzétett döntéstől tér el (PK vélemény 5. pont).

[9] A felpereseknek a Kúria Konzultációs Testületének 2019. április 10-i állásfoglalására történő hivatkozása a fenti követelménynek nem tesz eleget, ezért ezt a Kúria érdemben nem vizsgálta.

[10] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben hivatkozott Pfv.I.20.785/2020/4. számú ítélet szerint a Kúria adott ügyben végrehajtás megszüntetése iránti keresetet talált amiatt alaposnak, mert az ott vizsgált szerződésről készült közjegyzői okirat nem minősült közokiratnak az okiratot készítő közjegyző ismertetési (felolvasási) kötelezettségének elmulasztása miatt. Az ítélet megállapította, hogy a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal és vele egy tekintet alá eső végrehajtható okirattal elrendelt végrehajtás megszüntetése iránt pert – továbbiak mellett – akkor lehet indítani, ha a végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre. Az adott rendelkezés vonatkozásában követelés alatt nem egyszerűen a felek közötti jogviszonyból származó, polgári peres úton érvényesíthető követelést kell érteni, hanem a végrehajtható követelést, a záradékolt okirattal elrendelt végrehajtás tárgyát. Amennyiben egy okirat nem felel meg a közokirattal szemben támasztott követelményeknek, de megfelel a teljes bizonyító erejű magánokirat alaki és tartalmi követelményeinek, a követelés – a bizonyítás szempontjából – érvényesen létre jöhet, azonban ez nem jelenti azt, hogy a követelés közvetlen végrehajtás útján kikényszeríthető is lenne. A Kúria adott ügyben a felmondás kérdésével – amely egyebekben nem is megállapítási kereset keretében merült fel a vizsgált ügyben – a felülvizsgálati eljárás korlátai miatt nem foglalkozhatott.

[11] A 3/2020. PJE határozat a közjegyző Vht. 23/C. §-a szerinti jogkörében történő eljárásával kapcsolatos jogkérdésekben foglalt állást: a Kúria ezzel kapcsolatban kimondta, hogy 1. a közjegyző a Vht. 23/C. §-a szerinti jogkörében eljárva nem vizsgálhatja a záradékolni kért, alakilag szabályszerűnek látszó közjegyzői okiratba foglalt kötelezettség létrejöttét, érvényességét és fennállását; 2. nem akadály a végrehajtási záradék Vht. 23/C. §-a alapján történő kiállításának, és nem ad okot a kiállított végrehajtási záradék törlésére sem, ha a záradékolni kért okiratba foglalt kötelezettség jogcímét adó jogviszony egyoldalú jognyilatkozat folytán korábban már megszűnt; 3. a végrehajtást kérő a végrehajtási záradék Vht. 23/C. §-a szerinti kiállítása során a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 136. § (1) bekezdés e) vagy g) pontjának megfelelően kiállított közjegyzői tanúsítvánnyal is igazolhatja, hogy a záradékolni kívánt okiratba foglalt kötelezettséget egyoldalú nyilatkozatával lejárttá tette. A jogegységi határozat indokolása szerint a közjegyző nem csak

azt nem veheti figyelembe, hogy a záradékolni kért okiratba foglalt kötelezettség jogcímét adó jogviszony létrejött-e, érvényes-e és fennáll-e, hanem azt sem, hogy mikor és milyen módon szűnt meg. Vita esetén polgári perre tartozik annak vizsgálata és eldöntése is, hogy az adós egyoldalú nyilatkozata (elállása) megszüntette-e a jogviszonyt.

[12] Jelen ügyben a jogerős ítélet a megállapítási kereset Pp. 172. § (3) bekezdése szerinti feltételei közül annak értelmezésén alapul, hogy megállapítási kereset valamely jog vagy jogviszony fennállása vagy fenn nem állása iránt terjeszthető elő, vagyis a Kúria felperesek által megjelölt határozataiban vizsgált – az előzőekben ismertetett – jogkérdéseket nem érintette. A megállapítási kereset további – a felperesek kérelmében hivatkozott – eljárásjogi előfeltételeire, így arra, hogy a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása érdekében szükséges-e, továbbá hogy marasztalás kérhető-e, a felperesek által támadott jogerős ítélet nem terjed ki: e két további feltétel meglétét a Pp. vonatkozó szabályának idevágó értelmezésével az ügyben másodfokon eljáró bíróság nem vizsgálta, ítéletének indokolása szerint azt kifejezetten mellőzte.

[13] A felperesek engedélyezési kérelmében hivatkozott kúriai határozatok – amelyek vizsgálatához a PK vélemény szerint a Kúria kötve volt – nem foglalnak állást abban a körben, hogy a felmondás jogszerűségének polgári perben történő vitatására miként, milyen típusú és tartalmú kereseti kérelem előterjesztésével kerülhet sor, továbbá abban sem, hogy a megállapítási kereset jelen perrel érintett feltételének fennállta mely esetekben, milyen szempontok mentén állapítható meg.

[14] A felülvizsgálni kért jogerős ítélet nem alapult a Kúria felperesek által megjelölt 3/2020. PJE határozatában, illetve a Pfv.I.20.785/2020/4. számú ítéletében kifejtettektől eltérő jogértelmezésen. Más, releváns, tehát ténylegesen az adott jogkérdésben állást foglalt kúriai határozatot pedig a felperesek az engedélyezés iránti kérelmükben nem jelöltek meg.

[15] A kifejtettek értelmében a felülvizsgálat a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltérés miatt nem volt engedélyezhető, következésképpen azt a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján a Kúria megtagadta.

[16] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (2a) bekezdés a) pontja szerint számított felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illeték – a felperesek személyes költségmentessége folytán – a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[17] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. május 24.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével: